

TABULKA 19 | Děti ve vzdělávacím bloku

Risy vzdělávacího bloku	Podíl vzdělávacích bloků (v %)
Téměř všechny děti byly vzdělávací nabídkou zaujaty.	83,7
Během vzdělávání děti mezi sebou spolupracovaly.	59,1
Během vzdělávání nebylo žádné dítě pasivní.	58,6
Děti vyjadřovaly svoje názory, nápady a myšlenky.	69,6
Mezi dětmi navzájem a mezi dětmi a pedagogem panovala příjemná atmosféra.	90,6
Děti se chovaly podle společně stanovených pravidel soužití. (Nejde o herní, hygienická či bezpečnostní pravidla.)	72,1
Děti účelně využívaly informační technologie.	4,7

Dlouhodobě nepříznivá je situace v oblasti hodnocení a vedení dětí k sebehodnocení. Stále mnohé učitelky neumí využívat formativní hodnocení (vyskytlo se pouze v 11,6 % hospitovaných činností), dokonce není samozřejmostí ani vyvozování srozumitelné zpětné vazby (výskyt v 32 %), ačkoliv se v tomto smyslu od předchozího roku již zlepšily dovednosti pedagogických pracovníků. V některých případech bylo zjištěno, že učitelky se snaží vést děti k přirozenému sebehodnocení vlastní činnosti, ale zdařilé to bylo jen asi v 19 % hodnocených vzdělávacích bloků. Situace je tak srovnatelná s předchozími zjištěními.

V oblasti vzdělání dětí mladších tří let nenastal rovněž žádný výrazný posun. Jejich zařazování do věkově smíšených, tedy heterogenních tříd je problematické, protože potřeby starších batolat se v mnoha hlediscích výrazně odlišují od potřeb dětí předškolního věku. Tím je negativně ovlivněna kvalita jejich vzdělávání.

2.2.2 Individualizace vzdělávání

Dle RVP PV má předškolní vzdělávání v MŠ umožňovat rozvoj a vzdělávání každého jednotlivého dítěte v rozsahu jeho individuálních možností a potřeb. Pro úspěšné vzdělávání dětí je potřebné zabezpečit uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání. Individualizace vzdělávání vyžaduje sledovat rozvoj a osobní vzdělávací pokroky u každého dítěte a ty dokumentovat. K tomu učitelé pomáhá každodenní, dlouhodobé a systematické sledování vzdělávacích pokroků prostřednictvím pedagogické diagnostiky. Povinností učitele mateřské školy je pedagogickou diagnostiku průběžně provádět, vyvozovat odborně podložené závěry a ty důsledně využívat při plánování vzdělávací nabídky pro další rozvoj dítěte i při samotném procesu vzdělávání.

Kvalita vedení a využívání diagnostických záznamů byla v jednotlivých MŠ velmi různá. Rozvoj a pokrok jednotlivých dětí byl nějakým způsobem sledován v 92,4 % MŠ, v 3,2 % MŠ nebyly vedeny záznamy vůbec. Závěry pro pedagogickou intervenci na základě diagnostických záznamů již ale vymezila pouze necelá čtvrtina MŠ (22,8 %). Postup sloužící k nápravě nebo prevenci sociálních či vývojových problémů dokázalo stanovit pouze 8,6 % MŠ. To, zda jsou pedagogická opatření pro optimalizaci rozvoje dítěte účinná, vyhodnocovalo jen 10,5 % MŠ.

GRAF 11 | Kvalita diagnostických záznamů – podíl škol (v %)